

Programma 1 Bestuur en veiligheid

Provincie Noord-Brabant

Inleiding

De uitvoering van het programma Bestuur en Veiligheid ligt op koers. Gedurende het jaar 2023 wordt gewerkt aan de totstandkoming van het beleidskader Toekomstbestendig Bestuur en de bijbehorende uitvoeringsagenda vanuit de startnotitie Toekomstbestendig Bestuur. Door Provinciale Staten is medio 2022 besloten om de besluitvorming te verplaatsen naar de nieuwe bestuursperiode. Met betrekking tot de inhoud van het beleidskader zijn we in gesprek met gemeenten, regio's en waterschappen. Ook met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is contact, om zo de verbinding te kunnen leggen met de Actieagenda Sterk Bestuur.

Met de zekerheid dat de Omgevingswet per 1 januari 2024 wordt ingevoerd, kan in de komende periode het participatiebeleid worden uitgewerkt. Dit is onderdeel van het eerdergenoemde beleidskader. Vanuit het initiatiefvoorstel 'Kind en democratie' worden dit jaar verschillende instrumenten ingezet en ontwikkeld om jongeren meer te betrekken bij de democratie. We zijn aan de slag met de uitwerking van de suggesties van de generatietoets uit het manifest van de Young Professionals Brabant dat eind 2022 werd aangeboden. Ook wordt begin november 2023 de derde Brabantse Jongerentop georganiseerd. In het tweede kwartaal van 2023 hebben we verder gewerkt aan het bevorderen van de brede welvaart in Brabant. Onder andere door het vergroten van inzicht in brede welvaart en hoe inwoners van Noord-Brabant zelf kijken naar hun brede welvaart: hoe mensen de kwaliteit van hun leven en leefomgeving waarderen. Onderzocht is hoe Brabanders de eigen brede welvaart beoordelen in het hier en nu en wat daarop van invloed is. Ook is onderzocht wat zij belangrijk vinden voor de verbetering van de brede welvaart in hun regio en welke zorgen zij zich maken voor de nabije toekomst. Verder is gekeken naar de mate waarin zij zelf bereid zijn om dingen anders te doen ter versterking van de brede welvaart. Wat is hun actiebereidheid (op thema's) en hoe gaan ze om met veranderingen? Het onderzoek is uitgevoerd onder ruim 10 duizend Brabanders van 18 jaar en ouder in het najaar van 2022. Het genereren van deze verdiepende inzichten vanuit het perspectief van onze inwoners is belangrijke input voor verdere publieke beleidsvorming en gesprek met bestuurders en beleidsmakers op regionaal en gemeentelijk niveau. Verder zijn we in het tweede kwartaal officieel met het Praktijknetwerk Brede Welvaart van start gegaan. Op 4 juli jl. vond de eerste kennissessie plaats over "brede welvaart wat is het en waar begin je". Voor deze kennissessie hebben zich meer dan 65 deelnemers aangemeld, gemeenten, kennisinstellingen en ondernemers. Als toevoeging op deze kennissessies organiseren we in het najaar (6, 7, 8 en 9 november) de Week van Brede Welvaart. Dat doen wij niet alleen maar samen met onze partners met wie we het afgelopen jaar hebben samengewerkt. Er is een groot enthousiasme om dit vanuit triple helix verband te organiseren met o.a. VBG, Tilburg University, Avans en VNO NCW.

In het tweede kwartaal zijn we voor gezondheid aan de slag gegaan met het onderdeel 'alle begrotingsprogramma's koppelen gezondheid mee in hun beleid' volgens het principe "Health in all Policies". Gezondheid is een belangrijk uitgangspunt van de Omgevingswet. Daarom werken we eraan om gezondheid in alle provinciale programma's een plek te geven. We hebben per programma een verandertheorie opgesteld en zijn op basis daarvan actief aan de slag gegaan om gezondheid expliciet te verankeren in beleid en het inzicht te vergroten hoe impact wordt gemaakt op de ervaren gezondheid van de Brabander. Door deze actieve werkwijze verzilveren we de meekoppelkansen en leren we steeds bij. Concrete meekoppelkansen zijn bijvoorbeeld de pilots met Levendig Brabant en Economie over 'beweegvriendelijke wijken'. Een pilot waar in 15 gemeenten wordt nagedacht over hoe we de openbare ruimte in wijken inrichten zodat we meer mensen aan het sporten en bewegen krijgen.

Het rapport "Reflectief onderzoek naar provinciale rol-neming aanpak ondermijning" blikt aan de hand van een documentenanalyse en interviews met respondenten terug op de huidige bestuursperiode wat betreft de provinciale rol-neming, uitgevoerde acties en behaalde resultaten in relatie tot de bestuursopdracht Veilig en Weerbaar Brabant. Dit geeft een positief beeld. Tevens geeft het handvatten en scenario's voor de provinciale rol-neming in het tegengaan van ondermijning in de bestuursperiode vanaf 2023. De 1-meting,

voortbouwend op de 0-meting uit 2018, naar de vitaliteit van de Brabantse vakantieparken is afgerond. Tot het einde van het jaar kunnen we voor dit onderwerp nog een vitaliteitsmanager inzetten. Landelijk is door de minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening op 29 juni 2023 met zijn brief aan de Tweede Kamer een brede vervolgaanpak vakantieparken, inclusief een bestuurlijk aanjager, aangekondigd. Wat betreft de Risk Factory wordt door de samenwerkende partijen onderzocht of het concept van de Risk Factory ingezet kan worden voor de doelgroep senioren en zo ja, op welke wijze. Daarnaast zou het goed zijn als het bereik van de Risk Factory wordt verbreed naar heel Brabant. Met partners wordt gekeken naar het draagvlak voor een tweede RF in Oost-Brabant.

Wat willen we bereiken?

Bevorderen van bestuurlijke en maatschappelijke weerbaarheid en integriteit

Omschrijving (toelichting)

Indicatoren:

- Door een online social media campagne is de meldingsbereidheid positief beïnvloed.
- Een inmiddels beschikbaar risicotaxatietool ondermijning bedrijventerreinen met indicatoren vergroot de mogelijkheden om criminaliteit en ondermijning op bedrijventerreinen tegen te gaan.
- Uitvoeren van de handreikingen en acties uit de Brabantse norm weerbare overheid door gemeenten en provincie versterkt een weerbare overheid in Noord-Brabant ("de dijken overal even hoog").

Kwaliteit (indicator)

Wat gaan we daarvoor doen?

Cursus 'Vergroting weerbaarheid' verzorgen voor provinciale collega's, die nieuw binnenkomen of die waarvoor dat gezien hun taak van belang is

Indicator	2023	2024	2025	2026
Aantal provinciale collega's dat de cursus 'Vergroting weerbaarheid' heeft gevolgd	100			

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Samen met Taskforce-RIEC Brabant Zeeland gesprekken voeren met gemeenten om hun fitheid tegen ondermijning te stimuleren

Indicator	2023	2024	2025	2026
Gemeenten die stappen zetten om fitheid tegen ondermijning te vergroten	15			

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Uitvoering aanbevelingen uit het Masterplan interne weerbaarheid

Nadat in 2022 een lichte toets is uitgevoerd op herijking en implementatie van de twaalf aanbevelingen uit het Masterplan op het terrein van “bewustzijn en betrokkenheid”, “bestuur en beleid”, “borging organisatie” en “cultuur en handelen”, zal implementatie in 2023 worden afgerond.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Aantal jonge bezoekers aan de Riskfactory

De Riskfactory is de ontdekfabriek voor veiligheid, gezondheid en duurzaamheid. Jongeren krijgen door middel van belevingsonderwijs inzicht in risico's op het gebied van veiligheid en gezondheid. Doordat ze zelf beleven wat de risico's kunnen zijn, bekijft het beter en is het rendement op lange termijn beter. Daardoor worden bewustzijn en zelfredzaamheid van deze jongeren vergroot en dragen we bij aan het beperken van risico's en het voorkomen van ongelukken. (Aantal jonge bezoekers in april tot juli 2022: 1.500) (Gezondheidsindicator)

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Dat deze doelstelling niet wordt gehaald komt vooral door de lagere bezoekersaantallen vanuit de basisscholen. Door de continuoosters op basisscholen wordt de capaciteit in de middag minder gebruikt voor een bezoek. Er wordt gezien of de doelgroep (en de thematiek qua veiligheidsrisico's) kan worden uitgebreid tot die van senioren, waardoor de capaciteit beter wordt benut (ook buiten schoolvakanties).

Wat willen we bereiken?

Brede Welvaart incl. Gezondheid

Omschrijving (toelichting)

Verstevigen Brede Welvaart voor alle Brabanders

Het streven is een Brabant in goede balans waar mensen willen zijn en willen komen, waar het fijn is om te wonen en te leven. Om de voortgang inzichtelijk te maken en om te bepalen hoe Brabant ervoor staat kiezen we Brede Welvaart als maatstaf en stellen we een uitvoeringsagenda op.

Indicator

- We stellen een uitvoeringsagenda brede welvaart op. Na vaststelling zullen indicatoren en streefwaarden worden verwerkt.

Gezondheid

We streven naar 3 gezonde levensjaren erbij voor elke Brabander in 2030.

Indicators:

- De Levensverwachting in als Goed Ervaren Gezondheid (LGEG, RIVM 4 jaarlijks uit GGD Volwassenmonitor). Op het moment van het vaststellen van de ambitie 'drie gezonde levensjaren erbij voor iedere Brabander', was de LGEG in Brabant voor het laatst gemeten in 2016. Inmiddels hanteert het RIVM een andere rekenmethode waardoor cijfers uit 2016 niet te vergelijken zijn met de nu beschikbare cijfers uit 2020. Om die reden nemen wij nu als referentiejaar 2020 voor genoemde ambitie. In GGD-regio West-Brabant was de LGEG in dat jaar 66,3 jaar, in GGD-regio Hart voor Brabant 66,8 jaar en in GGD-regio Brabant Zuidoost 67 jaar. Brabantbreed 66,7 jaar.
- Alle begrotingsprogramma's hebben met ingang van de begroting 2023 tenminste één gezondheidsindicator opgenomen in de begroting 2023

Kwaliteit (indicator)

Wat gaan we daarvoor doen?

Uitvoering geven aan de uitvoeringsagenda brede welvaart die invulling geeft aan rolneming van provincie

Een uitvoeringsagenda die ons in staat stelt bij te dragen aan (versnelling van) brede welvaartsontwikkelingen in Brabant.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Uitvoering geven aan een tweede ronde van het Brabant Outcomes Fund (BOF2) wat bijdraagt aan het versterken van brede welvaart in Brabant

We geven uitvoering aan de tweede investeringsronde van het Brabant Outcomes Fund. Deze tweede investeringsronde stimuleert bedrijven bij te dragen aan brede welvaart. De inzichten die we opdoen en de lessen die we leren, delen we breed met andere overheden, onderzoekers, ondernemers en financiers.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Samen met de partij die na Europese aanbesteding is geselecteerd is een jaar lang een intensief proces doorlopen in aanloop naar oprichting van het fonds. Hierbij was het grootste struikelpunt het vinden van investeerders. Ondanks het verlengen van de looptijd heeft dit niet geleid tot voldoende, publieke en private (financiële) basis voor het oprichten van het fonds. De gewijzigde marktomstandigheden hebben hier ook een rol bij gespeeld. Na een evaluatie van het proces zullen we komen met alternatieve opties komen (Q4) voor de inrichting van BOF2.

Doorontwikkelen van Brabantse Monitor Gezondheid

De monitor wordt het middel waarbinnen beschikbare gezondheidsinformatie bij elkaar wordt gebracht, zodat de provincie en haar partners zicht krijgen waar gezondheidswinst valt te behalen en hoe interventies het meeste kans van slagen hebben. Daarmee kunnen we zo goed mogelijk sturen op onze inzet voor gezondheid, maar ook onze Brabantse partners doen hier hun voordeel mee.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Continue aandacht voor meekoppelkansen en monitoren voortgang op indicatoren begroting 2023

Alle begrotingsprogramma's koppelen gezondheid mee in hun beleid. We monitoren actief de voortgang op de indicatoren die voor begroting 2023 zijn aangeleverd. Daarnaast houden we continue aandacht voor meekoppelkansen van gezondheid.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Organiseren dag van de gezondheid

In 2023 organiseren we de tweede Dag van de gezondheid. Doel van deze dag is om de deelnemers te informeren over partijen en initiatieven die bijdragen aan de positieve gezondheid van de Brabander en om verbindingen te leggen. Tijdens de Dag van gezondheid faciliteren wij de uitwisseling van kennis en ervaringen tussen deelnemers.

Indicator	2023	2024	2025
Ieder begrotingsprogramma levert tenminste één gezondheidsindicator aan	9	Pm	Pm
De levensverwachting in als Goed Ervaren Gezondheid	66,7%	stijgend	

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Wat willen we bereiken?

Een toekomstbestendig openbaar bestuur

Omschrijving (toelichting)

Indicatoren:

- In 2023 formuleren we een participatiebeleid en -verordening voor de provinciale organisatie.
- Inwoners zijn bij tenminste zes beleids- en uitvoeringsontwikkelingstrajecten betrokken tot en met 2023.
- De kwaliteit van het openbaar bestuur bevorderen we via bestuurlijke samenwerking in Brabant

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Wat gaan we daarvoor doen?

Formuleren provinciaal participatiebeleid

Als onderdeel van het beleidskader Toekomstbestendig bestuur leggen we in 2023 een participatiebeleid en -verordening voor de provinciale organisatie voor ter besluitvorming door Provinciale Staten. Daarmee geven we tevens invulling aan de verplichting vanuit de Omgevingswet en de Wet versterking participatie.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Burgers zijn meer betrokken bij beleidsontwikkeling en -uitvoering

In 2023 voeren we bij geplande beleidsvormingsprocessen tenminste drie experimenten uit met verschillende vormen van participatie.

Indicator	2023	2024	2025	2026
Experimenten met verschillende vormen van participatie bij geplande beleidsvormingsprocessen	3			

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Opkomst verkiezingen in Noord-Brabant

Verplichte indicator: De opkomstcijfers in Noord-Brabant van verkiezingen voor de Tweede Kamer, Provinciale Staten en gemeenteraden, weergegeven in % kiezers/stemgerechtigden (BBV verplichte indicator)

Afspraak is geen percentage op te nemen, maar achteraf te rapporteren over de opkomst.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De opkomst bij verkiezingen voor Provinciale Staten van Noord-Brabant op 15 maart 2023 bedroeg 55,5%.

Organiseren bestuurlijke samenwerking

In 2023 organiseren we tenminste acht ontwikkeldagen samen met de regio.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Wat willen we bereiken?

Gemeenten, waterschappen en Gemeenschappelijke Regelingen voeren hun wettelijke taken conform de wet uit

Omschrijving (toelichting)

Indicator:

- Eind 2023 kunnen we minstens 75% van de Gemeenten, waterschappen en Gemeenschappelijke Regelingen als ‘voldoet’ beoordelen en is er geen die een ‘voldoet niet’ heeft gekregen. (Beoordelingen: voldoet / voldoet gedeeltelijk / voldoet niet)

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Ten aanzien van interbestuurlijk toezicht op informatie- en archiefbeheer krijgt in ieder geval één gemeente het oordeel ‘Voldoet niet’. De toezichtontvangster heeft niet uiterlijk 15 juli het gevraagde informatiearrangement aangeleverd. Na afstemming met IBT heeft de betreffende gemeente ervoor gekozen om eerst te investeren in het op orde brengen van haar informatiehuishouding, en volgend jaar alsnog toezichtinformatie aan te leveren.

Vanwege de vluchtelingen crisis, is de druk op de gemeenten groot om te kunnen voldoen aan de taakstelling voor de huisvesting van vergunninghouders. De taakstelling is het afgelopen jaar enorm toegenomen en blijft de komende tijd hoogstwaarschijnlijk onverminderd hoog. Voor Omgevingsrecht geldt dat nog niet alle gemeenten een definitieve beoordeling hebben ontvangen. Zoals het er nu naar uitziet “Voldoet” meer dan 75% van de gemeenten, echter drie gemeenten krijgen het oordeel: “Voldoet niet”. Deze gemeenten worden daardoor onder actief toezicht geplaatst.

Wat gaan we daarvoor doen?

Aantal gemeenten onder preventief financieel toezicht

Toelichting

Verplichte indicator: Aantal gemeenten onder preventief financieel toezicht.

Indicator	2023	2024	2025	2026
Aantal gemeenten onder preventief financieel toezicht	0	0	0	0

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We beoordelen of Gemeenten, Waterschappen en Gemeenschappelijke Regelingen hun wettelijke taken uitvoeren conform de wet

Indicator	2023	2024	2025	2026
-----------	------	------	------	------

% toezichtontvangers dat door ons op één of meer toezichtsgebieden wordt beoordeeld	100% *	100% *	100% *	100% *
---	-----------	-----------	-----------	-----------

* Aantal toezichtontvangers op 1-1-2022: 101

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We stimuleren dat toezichtontvangers van elkaar leren via toezicht

Interbestuurlijk Toezicht (IBT) voert behalve systematisch toezicht ook periodiek themaonderzoeken uit met betrekking tot actuele risicothema's. We delen uitkomsten en aanbevelingen door middel van beoordelingsbrieven, kleurenkaartjes, onderzoeksrapporten en tijdens regio- dan wel kennisbijeenkomsten. In lijn met wat het programma Agenda Toekomst (Interbestuurlijk) Toezicht voorstaat, willen we stimuleren dat toezichtontvangers van elkaar leren en best practices delen.

Indicator	2023	2024	2025	2026
Aantal georganiseerde regio/kennisbijeenkomsten	4	4	4	4

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Naar verwachting vinden dit jaar twee kennisbijeenkomsten plaats, voor de toezichtgebieden informatie- en archiefbeheer en huisvesting vergunninghouders. Twee regiobijeenkomsten voor het toezichtgebied omgevingsrecht worden uitgesteld naar 2024 vanwege personele omstandigheden.

Ontwikkelingen en onzekerheden

- Eind 2023 loopt het huidige bestuursakkoord af en daarmee ook de uitvoeringsagenda Brede Welvaart. Vanwege de onzekerheid dat er momenteel nog geen nieuw bestuursakkoord is verwachten we niet voor eind 2023 een nieuwe uitvoeringsagenda te hebben.
- De hoogte van de uitgaven in verband met de nog lopende bestuursovereenkomsten met gemeente Halderberge en gemeente Steenberghe zijn mede afhankelijk van grondverkoop in 2023 op basis waarvan aan de gemeenten vergoedingen worden uitgekeerd en daarmee onzeker.
- In de begroting 2023 is, in afwachting van nadere uitwerking, een bijdrage gereserveerd van € 1,5 mln. aan IPO voor tegemoetkoming Zeeland in het verdeelmodel provincies zoals deze nu geldend is. Over voorwaarden en duur van deze bijdrage hebben we via het IPO bestuur bezwaren geuit en daarom worden deze middelen momenteel aangehouden. We zijn met Zeeland in gesprek over deze tegemoetkoming.
- Bij het huidige (demissionaire) kabinetsbeleid blijft onverminderd een grote financiële onzekerheid voor gemeenten voor het jaar 2026 en latere jaren. Voor het toezicht op de gemeentebegroting 2024 (per einde 2023) kan dit invloed hebben op de uitvoering en intensiteit van de rol van het financieel toezicht

Financieel overzicht

Bedragen x € 1.000

1. Bestuur en veiligheid	Begroting t/m wijz. 3	Wijziging 4	Begroting t/m wijz. 4
Lasten	27.870	-4.379	23.491
Baten	2	-	2
Saldo baten en lasten	27.868 N	4.379 V	23.489 N